

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการพัฒนาทางเทคโนโลยีของประเทศได้ดำเนินไปอย่างกว้างขวาง และรวดเร็วสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วนี้เอง เป็นเหตุให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาเป็นอันมาก และปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งคือ ปัญหาการขาดบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทางด้านเทคโนโลยี รัฐบาลได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหานี้จึงได้จัดให้มีการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นทางด้านเทคโนโลยีในระดับต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการในการพัฒนาประเทศ

ด้วยเหตุดังกล่าว รัฐบาลจึงได้จัดตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2518 เพื่อให้เป็นสถาบันทางการศึกษาและวิจัยวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาด้านวิชาชีพทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญา รวมทั้งการวิจัยและส่งเสริมการศึกษาด้านวิชาชีพต่าง ๆ ให้เป็นบริการทางวิชาการแก่สังคม

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาได้แบ่งงานออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ งานระดับปริญญา กับงานระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตร สำหรับงานระดับปริญญานั้น แบ่งส่วนงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานอธิการบดี คณะศิลปศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะคหกรรมศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปกรรม คณะนาฏศิลป์และดุริยางค์ สำนักบริการทางวิชาการและทดสอบ สถาบันวิจัยและฝึกอบรมการเกษตร ส่วนงานในระดับต่ำกว่าปริญญาหรือระดับประกาศนียบัตรนั้นมีวิทยาเขตต่าง ๆ รับผิดชอบการเรียนการสอนทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 29 วิทยาเขต ในจำนวนนี้เป็นวิทยาเขตที่เปิดสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูงจำนวน 20 แห่ง อีก 9 แห่ง เป็นวิชาเขตที่เปิดสอนเฉพาะระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระดับเทียบ

การเรียนการสอนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา มีหลักสูตรที่มีความแตกต่างกันตามประเภทของการศึกษาวิชาชีพ สำหรับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้นแบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 4 สาขา ดังนี้

1. สาขาช่างอุตสาหกรรม
2. สาขาเกษตรกรรม
3. สาขาพาณิชยกรรม
4. สาขาคหกรรม

การศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้พิจารณาเห็นความจำเป็นในด้าน สุขศึกษาและสุขภาพของผู้ที่จะออกไปปฏิบัติอาชีพ เพราะถือว่าผู้ที่จะไปปฏิบัติอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเป็นผู้มีสุขภาพและพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง จึงได้ให้ความสำคัญต่อวิชาสุขศึกษาทั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพปี 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สำคัญตอนหนึ่ง กล่าวไว้ว่า " เพื่อให้มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ" โดยในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้จัดให้วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาบังคับที่ทุกสาขาวิชาชีพจำเป็นต้องเรียน ซึ่งมีทั้งหมด 4 รายวิชา มีค่ารายวิชาละ 0.5 หน่วยกิต และจะต้องใช้เวลาเรียนอย่างน้อย 4 ภาคเรียน หรือ 2 ปี ซึ่งกำหนดให้เรียนรายวิชาสุขศึกษา พ 401 พ 402 พ 503 พ 504 สำหรับ พ 401 และ พ 402 เรียนในชั้นปีที่ 1 พ 503 และ พ 504 เรียนในชั้นปีที่ 2 และ พ 605 พ 606 เรียนเป็นวิชาเลือกเสรีในชั้นปีที่ 3

การเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพนั้น มีหลักสูตรต่าง ๆ เป็นจำนวนมากตามความจำเป็นในแต่ละสาขาวิชาชีพ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ได้ตามความสนใจและความถนัด เมื่อขอข่ายของการเรียนวิชาชีพต่าง ๆ มีมากเช่นนี้ ความแตกต่างในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของวิชาต่าง ๆ รวมทั้งวิชาพื้นฐานทั่วไปก็มีมากด้วย

วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาหนึ่งของวิชาพื้นฐานทั่วไป โดยมีการจัดการเรียนการสอนร่วมกับสาขาวิชาชีพในแต่ละวิทยาเขต แต่เนื่องจากความแตกต่างของสาขาวิชาชีพดังกล่าว จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนของวิชาสุขศึกษาซึ่งเป็นวิชารวมนั้นมีปัญหาลายค่าน ทั้งค่านการจัดการเรียนการสอน ค่านความต้องการของนักศึกษาที่ปรารถนาจะเรียนให้มีความรู้กว้างขวางตามพัฒนาการของโลกปัจจุบัน และตามความต้องการเฉพาะให้สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพที่เรียน

โดยทั่วไป การสอนวิชาสุขศึกษาแผนใหม่เน้น ผู้สอนสุขศึกษาจำเป็นต้องดำเนินการสอนโดยวิธีการยึดหยุ่นหลักสูตร โดยปรับให้เข้ากับสภาพความสนใจ ความต้องการ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของนักศึกษาได้อย่างเหมาะสม (สุชาติ โสมประจักษ์ 2525 : 56) การเลือกเนื้อหาวิชาและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จึงเป็นสิ่งจำเป็นต้องพิจารณา เพราะเมื่อผู้ศึกษาได้รับการตอบสนองตามความต้องการแล้ว จะสนใจในการศึกษา เห็นคุณค่า และสามารถนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันจนเกิดเป็นสุขนิสัยที่ดีงามได้อย่างแท้จริง

การที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ก็ช่วยเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาที่มีต่อวิชาชีพในสถาบันแห่งนี้ ทั้งนี้ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้ นับว่าเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์เพื่อนำไปพิจารณาแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาให้สอดคล้องกับความสนใจ และความต้องการของนักศึกษา รวมทั้งการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพให้ตรงตามสาขาวิชาชีพของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้น และสาขาวิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเปรียบเทียบเฉพาะความคิดเห็นของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ใน 4 สาขาวิชาชีพ ซึ่งได้แก่ สาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาชีพเกษตรกรรม สาขาวิชาชีพพาณิชย์กรรม และสาขาวิชาชีพหัตถกรรม เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ผู้วิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับความสำคัญใน 5 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมายในการเรียน ด้านเนื้อหาวิชา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์การเรียน ด้านการประเมินผล

3. ผู้วิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบตัวแปร เพศ ระดับชั้น และสาขาวิชาชีพ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในครั้ง นี้ ศึกษาจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยให้นักศึกษาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเอง เพราะฉะนั้น ความคิดเห็นที่ได้ถือว่าเป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่เชื่อถือได้

คำจำกัดความในการวิจัย

วิชาสุขศึกษา หมายถึง วิชาซึ่งบังคับเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในกลุ่มวิชาพลานามัย ซึ่งกำหนดให้เรียน 1 คาบ/สัปดาห์/ภาคเรียน จำนวน 0.5 หน่วยกิตต่อรายวิชา โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางด้านสุขภาพทั้งในด้านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา หมายถึงสถาบันการศึกษาและวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาทางค่านวิชาชีพทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ทำการวิจัยส่งเสริมการศึกษาทางค่านวิชาชีพ และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา หมายถึงนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2524 ในสาขา ช่างอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม ทหกรรม ที่เปิดสอนในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา

การเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในค่านความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติ

อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับช่วยสนับสนุน และส่งเสริมให้การเรียนการสอนเข้าใจง่าย และเกิดการเรียนรู้ได้ดี เช่น ภาพยนตร์ สไลด์ รูปภาพ ของจริง ฯลฯ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกหรือแนวความคิดเกี่ยวกับความสำคัญที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยไม่มีการชั่งน้ำหนักว่าผิดหรือถูก ในที่นี้ เป็นเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาที่ได้มาจากการแสดงออกในการตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย